

Co-funded by
the European Union

**МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВНУТРІШНІХ СПРАВ**

**ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРИНЦИПУ ГІДНОСТІ
ДИТИНИ: ПРОТИДІЯ
НАСИЛЬНИЦЬКИМ МЕТОДАМ
ВИХОВАННЯ**

МАТЕРІАЛИ

Міжнародної науково-практичної конференції

24-25 квітня 2025 року

Одеса

2025

Оргкомітет конференції:

Давиденко В'ячеслав, ректор Одеського державного університету внутрішніх справ, кандидат юридичних наук, полковник поліції;

Корнієнко Максим, проректор університету, доктор юридичних наук, професор, полковник поліції;

Беляк Ольга, директор КЗ «Одеський фаховий педагогічний коледж», кандидат педагогічних наук, доцент, спеціаліст вищої категорії, викладач-методист;

Домброван Наталія Василівна, начальник відділу організації наукової роботи ОДУВС, кандидат юридичних наук, доцент, підполковник поліції;

Ковальова Олена Володимирівна, професор кафедри адміністративної діяльності поліції, кандидат юридичних наук, доцент, старший науковий співробітник, майор поліції;

Матвєєва Лілія Георгіївна, завідувач кафедри загальноправових дисциплін, доктор юридичних наук, професор, полковник поліції;

Пальшков Костянтин Євгенович, професор кафедри загальноправових дисциплін, кандидат політичних наук, доцент;

Пишна Алла Георгіївна, завідувач кафедри адміністративної діяльності поліції, кандидат юридичних наук, доцент, підполковник поліції;

Харченко Наталія Михайлівна, практичний психолог, кандидат психологічних наук.

Статті друкуються в авторському варіанті. Оргкомітет дозволив собі лише скорочення статей, які суттєво перевищували пропоновані обсяги.

Забезпечення принципу гідності дитини : протидія насильницьким методам виховання : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (м. Одеса, 24-25 квітня 2025 р.). – Одеса : ОДУВС, 2025. – 214 с.

Фінансується Європейським Союзом. Проте висловлені погляди та думки належать лише авторам і не обов'язково відображають погляди Європейського Союзу чи Європейського виконавчого агентства з питань освіти та культури. Ні Європейський Союз, ні орган, що надає гранти, не можуть нести за них відповідальності.

САЙТ КОНФЕРЕНЦІЇ

URL : <https://www.canada.ca/en/public-health/services/publications/health-risks-safety/supporting-children-families-2023.html>.

4. Ministry of Gender Equality and Family, Republic of Korea. (2023). "National Plan for Child Protection 2023–2027". URL : <https://www.mogef.go.kr/eng/np/np010101.do>.

СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ІННОВАЦІЙ У СФЕРІ ВИХОВАННЯ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ ОДЕСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ВНУТРІШНІХ СПРАВ

ДМИТРУК Зоя

*начальник відділу соціально-гуманітарної роботи
Одеського державного університету внутрішніх справ
PhD у галузі Освітні/Педагогічні науки
ORCID iD: <https://orcid.org/0000-0003-4279-2838>*

Проблеми у сфері виховання, зокрема у закладах вищої освіти, набувають особливого значення, оскільки від її вирішення залежить майбутнє нашої нації.

Під час воєнного стану в Україні особливої актуальності набувають такі напрями виховання у закладах освіти як: національно-патріотичне виховання, створення умов для реалізації прав дитини, протидія булінгу, запобігання і протидія торгівлі людьми, запобігання домашнього насильства, профілактики шкідливих звичок і девіантної поведінки, сприяння розвитку самоврядних осередків та структур, зокрема у колі здобувачів вищої освіти, сімейне виховання, а також проблематика щодо збереження ментального здоров'я кожного учасника освітнього процесу, надання первинної соціально-психологічної допомоги.

Військова агресія рф відносно України призвела до загострення багатьох внутрішніх суспільних проблем. Це пов'язано не тільки із падінням рівня життя чи втратою частини економічного потенціалу, а й з соціально-психологічною сферою, де відбулася поляризація і диференціація суспільства, як наслідок виникли прояви девіації у поведінці певної частини суспільства.

Державний університет як тип вищого навчального закладу, що був заснований урядом держави або керується ним, здійснює основні завдання у сфері виховання, тому що «державна відіграє особливу конститутивну роль щодо права, бо тільки вона здатна забезпечити загальнообов'язковість соціальних норм у масштабах усього суспільства» [3].

Відповідно до пункту 4 статті 26 розділу VI Закону України «Про вищу освіту» одним з основних завдань ЗВО є формування особистості шляхом патріотичного, правового, екологічного виховання, утвердження в учасників освітнього процесу моральних цінностей, соціальної активності, громадянської позиції та відповідальності, здорового способу життя, вміння вільно мислити та самоорганізовуватися в сучасних умовах.

Відповідно до пункту 16 статті 34 розділу VII Закону України «Про вищу освіту» керівник закладу вищої освіти сприяє та створює умови для діяльності органів студентського самоврядування, організацій профспілок працівників закладу вищої освіти і студентів, громадських організацій, які діють у закладі вищої освіти [1].

Експерти в галузі освіти наголошують на негативних наслідках освітніх втрат та освітніх розривів під час правового режиму воєнного стану. Освітні втрати носять комплексний зміст: крім навчальних втрат, найбільш яскраво вираженими є виховні, фізичні, психологічні та соціокультурні. Наслідками освітніх втрат можуть бути незворотні негативні процеси як на рівні окремої особистості, так і соціуму в цілому [4].

Отже, у сучасних умовах актуалізується завдання щодо переосмислення існуючих та формування нових підходів до розроблення і реалізації управлінських стратегій у сфері виховання молоді та позиціонування закладу вищої освіти як осередку з виховання всебічно розвинутої, соціально зрілої та конкурентно спроможної особистості.

Останнім часом спостерігається тенденція, коли моделі копіювання успішного досвіду у сфері виховання заміщуються процесами щодо створення інновацій.

Інноваційна діяльність наразі здійснюється в умовах систематичної, перманентно зростаючої невизначеності, тому зокрема фахівцям у сфері вищої освіти необхідні вміння щодо швидкого та гнучкого реагування на зміни в освітньому середовищі, що вимагає прийняття обґрунтованих управлінських рішень щодо інноваційних проєктів для реалізації в межах закладів освіти.

Зазначене вище слугуватиме базою, законною основою у створенні та динамічному розвитку інноваційних проєктів, громадських та професійних ініціатив у сфері освіти та виховання, зокрема у закладах вищої освіти.

Наголошуємо, що процеси, які відбуваються нині в Україні, вимагають нових підходів до управління освітніми

організаціями з метою забезпечення їх високої ефективності та конкурентоздатності [2].

3 жовтня 2024 року в Одеському державному університеті внутрішніх справ реалізується професійна ініціатива: утворення та функціонування Центру міжцільової партнерської соціально-психологічної адаптації та розвитку «ПАРТНЕРСТВО ОДУВС – РЕСУРС» як позаштатного підрозділу Одеського державного університету внутрішніх справ на базі відділу соціально-гуманітарної роботи університету.

Авторську дефініцію, а саме поняття «міжцільова партнерська соціально-психологічна адаптація», розглядаємо як процес і результат активного пристосування особистості, представників різних цільових аудиторій до видозміненого середовища, що відбувається на партнерських засадах та за допомогою найрізноманітніших соціально-психологічних засобів та форм (дій, вчинків, видів та форматів діяльності).

Центр створено з метою підвищення ефективності реалізації виховних, просвітницьких та розвивальних завдань, що стоять перед закладом вищої освіти, а також розширення волонтерських партнерських соціальних ініціатив у сфері підтримки різних категорій населення.

Місія Центру – формування безпечного, підтримувального соціально-психологічного простору на базі університету для здобувачів вищої освіти та інших цільових груп громадян, через розвиток соціально-психологічних ресурсів особистості, зміцнення громадянської і професійної ідентичності, а також інтеграцію партнерських ініціатив у галузі освіти і виховання, психології, соціальної роботи та ветеранської підтримки.

Основною метою Центру є сприяння створенню соціально-психологічних умов для:

соціального, інтелектуального та особистісного розвитку здобувачів вищої освіти, набуття особистістю соціальної зрілості як інтегральної характеристики, що містить ціннісні, життєво-знаннєві; мотиваційні, функціональні та інші властивості.

адаптації та підтримки представників ветеранських спільнот;

надання допомоги соціально вразливим верствам населення;

організації взаємодії з іншими цільовими групами громадян України, відповідно до запитів та професійної компетентності фахівців Центру.

Центр реалізує свою діяльність через виконання наступних ключових завдань:

Здійснення за запитом соціального супроводу (в межах компетенції), первинної психологічної діагностики, консультування.

Надання первинної соціально-психологічної педагогічної підтримки здобувачам освіти та іншим учасникам освітнього процесу.

Організація соціально-психологічних просвітницьких заходів, тренінгів, семінарів, спрямованих на розвиток психологічної грамотності, навичок саморегуляції, комунікації та соціальної адаптації.

Розвиток виховних, просвітницьких партнерських ініціатив з державними, громадськими, ветеранськими, міжнародними організаціями.

Підтримка ініціатив курсантсько-студентського самоврядування університету у сфері психологічного добробуту та соціальної інтеграції.

«Соціалізуюча в нових умовах людська особистість виступає в багатьох площинах і в різних сферах прояву своїх цінностей, інтересів, орієнтацій і взаємин з іншими людьми. Людина, з одного боку, реально включена в більш щільні й ускладнені у своєму ціннісному ядрі контакти з найближчим оточенням. З іншого, - соціальна і професійна сфера докладання його сил значно розширюється в різноманітних формах прояву. За цих умов вища школа стає дедалі більш значимою частиною соціального перетворення, в основі якого лежить особлива увага до індивідуальної неповторності особистості» - зазначає науковець Яворська Г.

Отже, у період воєнного стану посилюється роль освітньо-виховного середовища закладу вищої освіти як спеціально організованої, особистісно орієнтованої системи з підготовки майбутніх фахівців, у якій створюються сприятливі умови для оптимальної реалізації механізмів соціалізації, професійного та особистісного розвитку здобувачів вищої освіти, наповненої інноваційними проєктами у партнерській взаємодії з громадськістю, різними цільовими групами нашого суспільства, державними, комунальними і приватними організаціями та установами, дотичними до проблем освіти і виховання молоді.

Література:

1. Закон України «Про вищу освіту» від 01 липня 2014 року № 1556–VII (в редакції від 27.12.2023). URL: <https://ips.ligazakon.net/document/T141556?an=1>.

2. Дмитрук З.А. Досвід успішних виховних ініціатив Одеського державного університету внутрішніх справ. Патріотичне виховання в освіті та соціальній роботі: уроки минулого та сучасний погляд.

Матеріали міжвузівської науково-практичної конференції (Хмельницький, 22 лютого 2024 року) Хмельницький ПП «А.В.Царук», 2024, 277 с.

3. Крикун В.В. Захист об'єктів критичної інфраструктури в Україні як об'єкт адміністративно-правового регулювання. Наукові записки. Серія: Право. 2019. Випуск 7. Спецвипуск. Кропивницький: ТОВ «Полімед-Сервіс», 2019. С. 200. Режим доступу: https://cusu.edu.ua/images/nauk_zapiski/pravo/7_spec_2019/Titul_7_2019s_pes.pdf.

4. Лист ІМЗО від 08.08.2024 №21/08-1233 «Про методичні рекомендації «Пріоритетні напрями роботи психологічної служби в системі освіти України у 2024/2025 навчальному році»».

5. Яворська Г.Х. Соціально-професійна зрілість курсантів вищих закладів освіти МВС. Монографія, Одеса, ПЛАСКЕ ЗАТ, 2005. 408 с.

Наукове видання

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРИНЦИПУ ГІДНОСТІ ДИТИНИ: ПРОТИДІЯ НАСИЛЬНИЦЬКИМ МЕТОДАМ ВИХОВАННЯ

МАТЕРІАЛИ

Міжнародної науково-практичної конференції

24-25 квітня 2025 року

Підп. до друку 24.06.2027" . Формат 60x84/16.
Друк" . Папір офсетний. Гарнітура Times.
Ум.-друк. арк. 14,7. Обл.-вид. арк. 15.2.
Наклад 60 прим.

Надруковано з готового оригінал-макет 0
Редакційно-видавничий відділ
Одеського державного університету внутрішніх справ
м. Одеса, вул. Успенська,1,
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДП № 3507 від 25.06.2009